

RECU LL DE JURISPRUDÈNCIA CONSTITUCIONAL

Berta Bernad Sorjús

Subdirectora general de Qüestions Constitucionals
Direcció General de Drets i Assumptes Constitucionals
Gabinet Jurídic
Generalitat de Catalunya

Sumari: 1. Introducció; 2. Sentències en les quals ha estat part la Generalitat de Catalunya: 2.1. Habitatges d'ús turístic: Sentència 64/2025, del 13 de març; 2.2. Ordenació del sistema de formació professional: Sentència 82/2025, del 26 de març; 3. Amnistia per a la normalització institucional, política i social a Catalunya: Sentència 137/2025, del 26 de juny; 4. Coneixement del català com a requisit per a accedir a un lloc de treball a la sanitat pública de les illes Balears: Sentència 118/2025, del 14 de maig; 5. Dret a la llibertat religiosa del menor en cas de discrepància dels progenitors: Sentència 119/2025, del 26 de maig.

1. INTRODUCCIÓ

Aquest recull té per objecte l'anàlisi de les sentències del Tribunal Constitucional (STC) més rellevants que han estat dictades entre el mes de març i el mes de juliol de 2025.

Durant aquest període el Tribunal Constitucional (TC) ha dictat dues sentències en les quals la Generalitat ha estat part directament afectada, encara que en posicions processals diferents.

Així, d'una banda, cal esmentar la STC 64/2025, del 13 de març, que va desestimar íntegrament el recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Grup Parlamentari Popular al Congrés contra el Decret llei 3/2023, del 7 de novembre, de mesures urgents sobre el règim urbanístic dels habitatges d'ús turístic i, d'una altra, cal també citar la STC 82/2025, del 26 de març, que va estimar parcialment el conflicte positiu de competència promogut per la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes del Reial decret 659/2023, del 18 de juliol, pel qual es desplega l'ordenació del Sistema de Formació Professional.

Igualment, en l'interval de temps que és objecte d'anàlisi, el TC ha dictat altres sentències que poden ser d'interès. Per la seva rellevància mediàtica cal fer esment de la STC 137/2025, del 26 de juny, que va resoldre els recursos d'inconstitucionalitat interposats pel Grup Parlamentari Popular tant del Congrés com del Senat contra la Llei orgànica 1/2024, del 10 de juny, d'amnistia per a la normalització institucional, política i social a Catalunya (Llei orgànica 1/2024). Atesa l'extensió limitada d'aquest apartat, únicament es recordaran els pronunciaments principals d'aquesta sentència i es farà també un breu comentari sobre una qüestió d'interès processal que ha estat també objecte de controvèrsia, com és l'exposició dels motius invocats pel TC per a rebutjar el plantejament davant el Tribunal de

Justícia de la Unió Europea (TJUE) d'una qüestió prejudicial interpretativa sobre la Llei orgànica 1/2024.

Finalment, es poden destacar dues sentències més. Una, amb incidència directa en l'àmbit de protecció dels drets lingüístics, com és el cas de la STC 118/2025, del 14 de maig, que va desestimar el recurs d'inconstitucionalitat interposat per més de cinquanta diputats dels Grups Parlamentaris Socialista i Sumar del Congrés dels Diputats contra el Decret llei 5/2023, del 28 d'agost, dictat pel Govern de les Illes Balears i que eliminà l'exigència d'un nivell de coneixement determinat de català per a accedir a un lloc de treball a la sanitat pública. Una altra, relacionada amb la protecció de drets fonamentals, com és la STC 119/2025, del 26 de maig, que conté pronunciaments rellevants sobre la protecció del dret fonamental de la llibertat religiosa d'un menor, en contextos de conflicte entre els progenitors en relació amb la formació religiosa dels seus fills.

L'anàlisi de les sentències seleccionades en aquest apartat seguirà sempre la mateixa sistemàtica. Així, en primer lloc, s'identificaran els antecedents més importants i s'avançarà quin és el seu contingut resolutori. Després s'exposarà, de manera sistemàtica, la síntesi de la doctrina del TC que serveix de fonament de cadascun dels pronunciaments.

2. SENTÈNCIES EN LES QUALS HA ESTAT PART LA GENERALITAT DE CATALUNYA

2.1. HABITATGES D'ÚS TURÍSTIC: SENTÈNCIA 64/2025, DEL 13 DE MARÇ

Antecedents i contingut resolutori

La STC 64/2025, del 13 de març, desestima íntegrament el recurs d'inconstitucionalitat 798/2024 interposat pel Grup Parlamentari Popular al Congrés contra els articles 1, 2 i 3, disposició transitòria primera 1a, disposició transitòria segona, disposició final primera i annex del Decret llei 3/2023, del 7 de novembre, de mesures urgents sobre el règim urbanístic dels habitatges d'ús turístic (Decret llei 3/2023).

Per una adequada comprensió d'aquesta STC convé contextualitzar la norma impugnada.

Així, el Decret llei 3/2023 subjecta, per primer cop, a una llicència urbanística prèvia l'activitat de destinar habitatges a l'ús turístic en els municipis amb problemes d'accés a l'habitatge i en els municipis en risc de trencar l'equilibri de l'entorn urbà per una alta concentració d'habitatges d'ús turístic.

Fins a l'aprovació d'aquesta norma, a Catalunya, l'activitat d'habitatges d'ús turístic estava regulada només per la legislació sectorial turística¹ que es limitava a exigir una cèdula d'habilitat —com passaria amb qualsevol habitatge— i també una simple comunicació prèvia a l'Administració local. En aquell moment inicial era, com afirma el professor Aguirre

1. Decret 75/2020, del 4 d'agost, de turisme, i annex de la Llei 18/2020, del 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica.

i Font una previsió lògica,² atès que l'ús de l'habitatge turístic es configurava com a complementari de l'ús de l'habitatge, sense tenir, però, la consideració d'activitat econòmica diferenciada. En conseqüència, aquest règim d'intervenció administrativa inicialment previst va permetre l'aparició de tants habitatges d'ús turístic com habitatges existents en els municipis, sense cap limitació i amb un potencial que podia arribar a desplaçar la totalitat d'aquesta oferta residencial cap a un ús econòmic.

Per això, segons l'exposició de motius del Decret llei 3/2023, l'objecte de la nova regulació és «[...] lluitar contra l'escassetat de l'habitatge destinat a la residència habitual i permanent de la ciutadania» i «la necessitat d'establir una ordenació urbanística que permeti conciliar la satisfacció del dret a l'habitatge de la ciutadania amb el destí d'alguns habitatges a l'ús turístic i l'exercici de l'activitat econòmica que li és inherent».

L'entrada en vigor del Decret llei 3/2023 no va desplaçar, però, la regulació turística, sinó que va suposar l'exigència d'obtenció d'una llicència urbanística addicional a la comunicació municipal que fins llavors es presentava amb la finalitat de garantir —a través del planejament urbanístic que han d'aprovar els ajuntaments en un termini de cinc anys— que els habitatges es destinen prioritàriament a l'ús de residència habitual i evitar que l'increment dels habitatges d'ús turístic trenqui l'equilibri de l'entorn urbà.

La norma s'estructura en tres articles, dues disposicions transitòries, dues de finals i un annex.

L'article 1 introdueix el requisit d'una llicència urbanística prèvia per a la destinació dels habitatges a l'ús turístic, i preveu que la llicència té una durada de cinc anys, prorrogable per períodes d'igual durada, sempre que el planejament urbanístic ho permeti.

L'article 2 refereix els municipis on l'habitatge d'ús turístic es troba subjecte al règim de llicència urbanística prèvia, i n'instrumenta la identificació mitjançant un annex al Decret llei amb la llista dels municipis on, en la data d'entrada en vigor de la norma, hi ha problemes d'accés a l'habitatge o risc de trencar l'equilibri de l'entorn urbà per una alta concentració d'habitatges d'ús turístic. Es determina que la relació de municipis té una vigència de cinc anys i que, en tot cas, perdrà vigència en el moment en què es publiqui l'ordre que aprovi la relació que la substitueixi.

L'article 3 regula la revisió periòdica de la relació de municipis, que s'ha de fer mitjançant una ordre de la persona titular del departament competent en matèria d'urbanisme per a determinar la relació dels municipis amb problemes d'accés a l'habitatge, cada cinc anys, amb l'audiència prèvia dels municipis afectats.

La primera disposició transitòria defineix els municipis que presenten problemes d'accés a l'habitatge i els municipis que es troben en risc de trencar l'equilibri de l'entorn urbà per una alta concentració d'habitatges d'ús turístic.

La disposició transitòria segona regula el règim transitori dels habitatges d'ús turístic en quatre apartats: a) el primer es refereix als habitatges que ja estan degudament habilitats i ubicats en un dels municipis situats en municipis amb problemes d'accés a l'habitatge o amb risc de desequilibri urbà per excés d'aquests habitatges i que disposen de cinc anys per

2. J. M. AGUIRRE I FONT, «La restricción de viviendas de uso turístico en Cataluña y su régimen indemnizatorio: el Decreto Ley 3/2023», *Revista de Estudios de la Administración Local y Autonómica*, 2025.

a obtenir llicència urbanística o cessar l'activitat *b)* el segon preveu una única ampliació de la transitorietat establerta a l'apartat anterior i, per tant, la pròrroga per a l'obtenció de la preceptiva llicència, amb l'acreditació per part del titular de la no compensació de la pèrdua del títol habilitant; *c)* el tercer regula el caràcter indemnitzatori de les pròrrogues i el règim transitori establert en els apartats 1 i 2; *d)* el quart estableix l'aplicació del règim transitori als municipis que s'incorporin de nou a la llista com a conseqüència de posteriors ordres, així com el moment d'inici del còmput del règim transitori.

Pel que fa a les disposicions finals, la primera modifica el text refós de la Llei d'urbanisme (TRLU), per a afegir la destinació dels habitatges a l'ús turístic en els municipis esmentats com a acte subjecte a llicència urbanística prèvia (en l'article 187.1*p* del text refós); i per afegir una nova disposició addicional vint-i-setena al mateix TRLU, que introdueix un seguit de restriccions a l'ús turístic dels habitatges. La segona disposició final es refereix a l'entrada en vigor de la norma.

Durant la convalidació parlamentària del Decret llei 3/2023 es va demanar dictamen al Consell de Garanties Estatutàries (CGE) que va concloure,³ per unanimitat, que el Decret llei era conforme amb la CE i l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

En el recurs, la part recurrent va denunciar els següent vuit motius d'inconstitucionalitat referits a tots o a alguns dels preceptes impugnats del Decret llei 3/2023: *a)* infracció de l'exigència del pressupòsit habilitant de l'extraordinària i urgent necessitat que ha de concórrer per a l'aprovació d'un decret llei, perquè totes les circumstàncies invocades com a justificació son fenòmens coneguts des de fa molts anys o a circumstàncies hipotètiques; *b)* transgressió dels límits materials dels decrets lleis perquè la regulació impugnada afecta el dret de propietat privada; *c)* vulneració del dret a la tutela judicial efectiva dels propietaris dels habitatges afectats pel decret llei impugnat perquè és una llei singular; *d)* infracció del principi d'autonomia local, perquè el nou règim legal de llicència prèvia aplicable als habitatges d'ús turístic impugnat s'ha aprovat sense que els municipis afectats hagin pogut participar en el seu disseny ni en la delimitació del seu àmbit d'aplicació. Es qüestiona la imposició als municipis de l'exigència de la llicència sense que existeixi una proporció entre aquesta imposició i l'alt grau d'intensitat dels interessos locals en la matèria; *e)* vulneració de les garanties constitucionals de l'expropiació forçosa perquè el decret llei realitza una expropiació del dret a l'exercici de l'activitat de lloguer d'habitatges d'ús turístic; *f)* infracció del principi de seguretat jurídica com a conseqüència d'una definició defectuosa dels requisits que han de concórrer per considerar que un municipi «pateix problemes d'accés a l'habitatge»; *g)* transgressió del principi d'igualtat per establir un règim diferenciat per l'ús turístic dels habitatges en funció del municipi on es trobin; i *h)* vulneració de les competències de l'Estat en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica perquè el decret llei impugnat introdueix un règim d'autorització administrativa prèvia sense complir els requisits de la Llei 20/2013, de garantia de la unitat de mercat.

La Generalitat de Catalunya, per la seva banda, va posar en relleu que: *a)* el Decret llei 3/2023 s'emmarcava en les matèries d'urbanisme i d'habitatge, ja que la norma impugnada no regulava l'exercici de l'activitat econòmica d'habitatge d'ús turístic, sinó només l'ús turístic

dels habitatges com a us urbanístic diferenciat de l'ús residencial permanent; *b*) igualment, va acreditar l'extraordinària i urgent necessitat que justificava la regulació impugnada amb dades concretes i contundents procedents de l'IDESCAT que il·lustraven el fort creixement demogràfic registrat a Catalunya durant els darrers anys, així com el creixement exponencial del turisme i dels habitatges d'ús turístic en detriment dels habitatges d'ús residencial i de la resta de modalitats d'allotjament turístic, que generava, en conseqüència, una sobrepressió en l'accés a l'habitatge i una forta distorsió en els entorns urbans, *c*) va oposar també que el Decret llei 3/2023 no suprimia el dret de propietat, sinó que només delimitava un aspecte concret del seu contingut, en atenció a la seva funció social, *d*) tanmateix, es va oposar a la qualificació de llei singular que li atribuïa el recurrent, ja que es tracta d'una regulació genèrica que no troba, a més, encaix en cap de les categories de lleis singulars admeses pel TC; *e*) igualment, es va al·legar que tampoc es vulnerava l'autonomia local, sinó que, per contra, el Decret llei 3/2023 propiciava la participació dels municipis en la determinació de la compatibilitat dels usos turístics i residencials dels habitatges; *f*) es va argumentar també que el Decret llei 3/2023 no era una norma materialment expropiatòria ni vulnerava el principi de seguretat jurídica perquè els conceptes suposadament indeterminats havien estat prèviament establerts per la Llei 12/2023, pel dret a l'habitatge; *g*) la determinació dels municipis inclosos en l'annex de la norma impugnada tampoc vulnerava el principi d'igualtat; *h*) finalment, es va al·legar que el Decret llei 3/2023 no regula l'exercici de cap activitat econòmica i que, per això, no podia vulnerar la Llei 20/2013, de garantia de la unitat de mercat.

Fonamentació de la Sentència

La Sentència analitza, en primer terme, «la concurrència del pressupòsit habilitant dels decrets lleis i de les limitacions materials» d'aquests instruments normatius en connexió amb el dret de propietat privada. En aquest sentit, el Tribunal acull les al·legacions de la Generalitat de Catalunya i considera acreditada la situació fàctica de l'extraordinària i urgent necessitat que justifica l'ús del Decret llei 3/2023 i que identifica amb la necessitat de frenar el creixement accelerat del número d'habitatges destinats a l'ús turístic a Catalunya i els seus corresponents efectes pertorbadors en l'àmbit del dret d'accés a l'habitatge i del desenvolupament urbà sostenible. També considera el Tribunal que existeix una relació de congruència o connexió de sentit entre les mesures establertes al Decret llei 3/2023, d'eficàcia immediata, i la situació d'extraordinària i urgent necessitat invocada.

En segon lloc, la Sentència conclou que el règim urbanístic dels habitatges d'ús turístic objecte d'enjudiciament «no constitueix una supressió del dret de propietat», sinó una delimitació d'un aspecte concret del seu contingut que és fixat per la llei i el planejament territorial i urbanístic, en atenció a la seva funció social i que no el fa desaparèixer. En conseqüència, el Tribunal refusa que el Decret llei impugnat realitzi una expropiació del dret a l'exercici de l'activitat de lloguer d'habitatges d'ús turístic, sinó que simplement incideix sobre una facultat que no forma part del seu contingut essencial i que deriva del règim urbanístic del sòl sobre el qual s'erigeix l'habitatge. Això no obstant, la sentència reconeix que l'aplicació de la nova regulació no és del tot innòcua des del punt de vista de la garantia patrimonial del

ciudadà, però, tot i així, considera suficient la indemnització prevista a la disposició transitòria segona del Decret llei 3/2023 perquè redueix considerablement l'impacte patrimonial del canvi de regulació sobre els titulars dels habitatges d'ús turístic i els permet, fins i tot, obtenir una rendibilitat superior a la què podien haver obtingut si continués la regulació anterior.

Si bé des de la Generalitat de Catalunya es va defensar que la llicència regulada pel Decret llei 3/2023 no es referia a una activitat econòmica, el Tribunal considera, igualment, aplicable la Llei 20/2013, de garantia de la unitat de mercat, com a paràmetre normatiu de la validesa del règim de llicència urbanística que regula el Decret llei 3/2023, als efectes de valorar la seva necessitat i proporcionalitat. Aquesta aplicació vindria reforçada per la doctrina establerta pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea en la Sentència del 22 de setembre de 2020, assumpte *Cali Apartments*. La sentència conclou, així, que la llicència urbanística esmentada respon a la raó imperiosa d'interès general de protecció de l'entorn urbà, que, de manera subsidiària, havia invocat la Generalitat de Catalunya, i que el Tribunal considera que es pot fer extensiva a la finalitat de lluitar contra l'escassetat de l'habitatge destinat a la residència habitual i permanent de la ciutadania esmentada a l'exposició de motius de la norma impugnada. Igualment considera que és una mesura necessària per evitar danys en l'entorn urbà —en concret, es protegeix el model de ciutat previst per la planificació urbanística— i és, a més, una mesura proporcionada per assolir aquest objectiu, perquè la declaració responsable o la comunicació prèvia no permetrien aconseguir aquesta mateixa finalitat amb el mateix grau d'eficàcia.

La Sentència afirma que el règim de llicència urbanística controvertit no vulnera «l'autonomia local perquè, tal com es va defensar per la Generalitat de Catalunya, concorren interessos supralocals i també perquè es garanteix als ens locals un nivell d'intervenció correlatiu a la intensitat dels seus interessos en la matèria afectada».

El TC recorda que, en un primer moment, l'autonomia local va ser qualificada de garantia institucional que operava com a nucli indisponible per al legislador. A partir de la STC 41/2016 es configura, però, com un principi en sentit tècnic jurídic que no pot ser desconegut pels poders públics, a qui els adreça també un *mandat d'optimització per a la consecució dels majors nivells possibles d'autonomia local* (la cursiva és nostra).

Seguidament, el Tribunal té en compte que el Decret llei 3/2023 atribueix als municipis inclosos dins del seu àmbit d'aplicació, tant la darrera decisió sobre la compatibilitat de l'ús turístic amb l'ús de l'habitatge com la determinació del nombre de llicències urbanístiques que cal atorgar, dins del màxim legalment establert així com el desenvolupament i la concreció del règim d'atorgament, contingut i pròrroga de les llicències, i de la seva execució.

Finalment, la Sentència desestima que el Decret llei 3/2023 vulneri el *principi d'igualtat* per establir un règim diferenciat per l'ús turístic dels habitatges en funció del municipi on es trobin, ja que, d'acord amb la doctrina constitucional consolidada, el judici d'igualtat exigeix que les situacions que es comparen siguin homogènies. Altrament, es rebutja també que el Decret llei 3/2023 sigui una llei singular, perquè té una naturalesa abstracta i general i requereix, a més, d'una activitat administrativa d'aplicació posterior que es vehicula a través del planejament urbanístic municipal i dels actes administratius relatius a l'atorgament i pròrroga de llicències, que són, a més, actes susceptibles de control judicial davant la jurisdicció ordinària. El Tribunal afegeix que la revisió periòdica de la relació de municipis afectats que

autoritza el decret llei impugnat mitjançant una ordre del conseller competent és una operació freqüent en la legislació administrativa sectorial que permet l'adaptació àgil de l'àmbit d'aplicació de les normes amb rang de llei a les circumstàncies canviants de la realitat social.

A l'últim, la Sentència conclou que el Decret llei 3/2023 és compatible amb el principi de seguretat jurídica, perquè tot i utilitzar conceptes que contenen un marge d'apreciació, poden ser definits d'acord amb «un sentit idiomàtic general» que elimina el risc d'una absoluta indeterminació. El Tribunal destaca que el mateix decret llei preveu en el seu article 3 diverses cauteles procedimentals que permeten compensar els marges d'indefinició que podria presentar l'aplicació de la norma a supòsits concrets.

La Sentència inclou un vot particular subscrit pels magistrats Concepción Espejel i Enrique Arnaldo que al·leguen que la sentència hauria d'haver estimat el recurs per manca de justificació de la situació d'extraordinària i urgent necessitat, perquè les raons adduïdes com a suposada justificació il·lustren, en realitat, un problema estructural, conegut des de l'any 2007, de les quals no s'infereix, en conseqüència, una especial urgència per a l'adopció del decret llei impugnat. Addicionalment, els magistrats discrepants afirmen que el Decret llei 3/2023 sí realitza una expropiació del dret o facultat de destinar l'habitatge a l'ús turístic i que la compensació prevista és insuficient i de trets indefinits. Finalment, el vot particular critica, amb contundència, el canvi encobert de la doctrina constitucional sobre l'autonomia local que, amb caràcter d'*obiter dicta*, fa la sentència majoritària i de la què deriva un suposat mandat d'optimització per a la consecució dels majors nivells possibles d'autogovern que, segons els magistrats, seria incompatible amb la doctrina constitucional consolidada que postula una ponderació dels interessos municipals afectats per a reconèixer un nivell d'intervenció local adequat a aquesta ponderació.

2.2. ORDENACIÓ DEL SISTEMA DE FORMACIÓ PROFESSIONAL:

SENTÈNCIA 82/2025, DEL 26 DE MARÇ

Antecedents i contingut resolutori

La Sentència 82/2025, del 26 de març, estima parcialment el conflicte positiu de competències promogut per la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes del Reial decret 659/2023, del 18 de juliol, pel qual es desplega l'ordenació del Sistema de Formació Professional. (RD 659/2023).

A banda de referir-se aquesta sentència a un assumpte on va ser part la Generalitat de Catalunya, el seu interès rau també en el procediment constitucional seguit per a dictar-la.

Cal assenyalar que en els darrers anys ha disminuït considerablement el nombre de conflictes constitucionals de competències interposats davant el TC⁴, la qual cosa no sig-

4. Des de l'any 2017 i fins a aquesta sentència només s'havien plantejat cinc conflictes constitucionals de competència que afectessin Catalunya enfront del nombre desorbitat (més de 200) que va caracteritzar la primera dècada dels anys 1980. Aquests cinc conflictes van ser resolts per les següents sentències: STC 71/2018, del 21 de juny (Reial decret 694/2017, del 3 de juliol, pel qual es desenvolupa la Llei 30/2015, del 9 de setembre,

nifica, però, que no existeixi conflictivitat entre l'Estat i la Generalitat de Catalunya, sinó que, en realitat, aquesta s'ha traslladat a l'ordre contenciós administratiu, on cada vegada és més habitual trobar sentències que resolen recursos interposats contra disposicions de rang inferior a la llei per motius competencials. Això és conseqüència del predomini actual de la tesi favorable a la juxtaposició o concurrència de jurisdiccions⁵ —constitucional i contenciosa administrativa— per a resoldre impugnacions de disposicions normatives de rang inferior a la llei basades en motius competencials.

La promoció d'aquest conflicte constitucional de competència va anar precedida de la preceptiva formulació —com exigeix l'article 63 LOTC— del requeriment previ d'incompetència al Govern de l'Estat, el qual no va, però, contestar, en el termini màxim d'un mes de què disposava des de la seva recepció, motiu pel qual es va entendre rebutjat.

Així mateix, també el Consell de Garanties Estatutàries, d'acord amb l'article 76.3 EAC, va emetre el seu Dictamen preceptiu 2/2023, del 23 d'octubre, i va concloure que més del 78 % dels articles objecte de la sol·licitud del Govern de la Generalitat eren inconstitucionals per vulnerar la competència de la Generalitat de l'article 131 EAC, i va declarar, addicionalment, per connexió, la inconstitucionalitat d'altres sis articles.

En l'escrit de promoció del conflicte, la Generalitat de Catalunya va argumentar que els preceptes impugnats, que s'emmarquen en la matèria de la formació professional reglada o del sistema educatiu, vulneraven les seves competències en matèria d'educació (131 EAC i 172 EAC), tant des d'un punt de vista formal, per no tenir els preceptes reglamentaris impugnats habilitació legal suficient i no ser, a més, matèria pròpia de norma reglamentària, com des d'un punt de vista material, per contenir el Reial Decret 659/2023 impugnat previsions excessivament detallades o per incidir, fins i tot, en aspectes de la potestat reglamentària executiva o merament organitzativa.

L'Estat, per la seva banda, va oposar que el RD impugnat no incorria en cap excés competencial, sinó que tenia caràcter bàsic i que era complement de la Llei orgànica 3/2022 de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional. D'aquesta manera, es va defensar que la norma impugnada s'adequava al sistema de distribució competencial existent on correspon al Govern fixar els ensenyaments mínims, que constitueixen els aspectes bàsics del currículum. Les administracions educatives competents, per la seva banda, els correspon establir el currículum dels diversos nivells, etapes, graus i modalitats del sistema educatiu, respectant aquests ensenyaments mínims. Des de l'Estat es va recordar que la doctrina constitucional havia reconegut la capacitat del legislador estatal per a modular la intensitat de les bases educatives en educació i, consegüentment, la seva capacitat per a legislar amb un major o menor grau de participació de les administracions autonòmiques en el seu desenvolupament.

de regulació del sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral); STC 88/2018, del 19 de juliol (Reial decret 264/2017, del 17 de març, pel qual s'estableixen les bases reguladores per al finançament de l'adaptació de les línies elèctriques d'alta tensió); STC 135/2020, del 23 de setembre (Acord de Govern pel qual es va aprovar el Pla Estratègic d'Acció Exterior i de Relacions amb la Unió Europea 2019-2022); STC 152/2020, del 22 d'octubre (campanya «Consum estratègic»); STC 36/2021, del 18 de febrer (Reglament adopció internacional).

5. La Sentència del TS núm. 437/2022, del 7 d'abril (ECLI:ES:TS:2022:1336), és un exponent d'aquesta doctrina.

Fonamentació de la Sentència

La Sentència delimita, en primer lloc, l'objecte del procés. D'una banda, declara la inadmissió parcial del conflicte en relació amb determinats preceptes que no es van esmentar, de manera expressa, en el requeriment previ d'incompetència formulat per la Generalitat de Catalunya al Govern de l'Estat o que, tot i haver-se esmentat, no es van incloure després en l'escrit de promoció del conflicte. És els cas dels articles 9.3; 9.5; 96.2c; 103.2a i b; 109.1 i 4; 112.1d, 115.1 i 2; 205.2 i l'annex iv del RD 659/2023 impugnats que van quedar exclosos. El TC acull, en aquest sentit, l'al·legació de l'Advocacia de l'Estat i aplica la seva doctrina que, de manera constant, exigeix que, d'acord amb l'article 63.3. LOTC, el requeriment d'incompetència ha d'especificar amb claredat els preceptes de la disposició impugnada viciats d'incompetència, així com les disposicions legals o constitucionals de les quals resulti el vici. D'aquesta manera, es permet que el Govern a qui s'imputa l'extralimitació competencial pugui conèixer la invasió competencial denunciada i corregir-la si escau. D'una altra banda, la Sentència declara la pèrdua sobrevinguda de l'objecte del conflicte en relació amb els articles 108.1d i 113.4 del RD 659/2023 que van ser modificats, amb posterioritat, pel RD 658/2024, del 9 juliol. Aquesta modificació va suprimir la referència al caràcter gratuït del curs de formació específic preparatori que imposaven els articles esmentats en la seva redacció inicial i que havia estat qüestionat per la Generalitat de Catalunya.

A continuació, la Sentència fa una breu referència a la regulació de la formació professional (LO 3/2022, del 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional i RD 659/2023) i posa en relleu la tipologia de les ofertes del Sistema de Formació Professional (FP), que s'organitzen, de manera seqüencial, en cinc graus identificats amb les lletres A fins a la E. Això permet al Tribunal enquadrar la controvèrsia competencial en la regulació concreta dels graus D i E per referir-se, de manera específica, a les ofertes del Sistema de FP en l'àmbit del sistema educatiu.

Seguidament, la sentència exposa la seva doctrina constitucional reiterada sobre la delimitació de competències estatals i autonòmiques en matèria d'educació no universitària, així com les exigències formals i materials que ha de complir la normativa bàsica dictada en aquest àmbit. En concret, el TC recorda que s'ha admès la possibilitat de dictar normes bàsiques amb rang reglamentari en l'àmbit educatiu, per bé que es quelcom que resta condicionat al compliment de certs requisits, com és, per exemple, comptar amb una habilitació legal que remeti al reglament. Des del punt de vista material, la normativa bàsica ha de complir la finalitat de garantir en tot el territori de l'Estat un comú denominador normatiu que assegurí, en condicions d'igualtat, els interessos generals, deixant, però, a les comunitats autònomes un marge suficient perquè puguin desenvolupar els seus estatuts (STC 111/2012).

D'acord amb aquesta doctrina, la sentència declara la inconstitucionalitat i nul·litat d'alguns articles del RD impugnat per manca d'habilitació legal expressa per regular els següents aspectes: a) la durada dels mòduls professionals dels programes formatius del Grau D (art. 47.1b; b) els requisits relatius a la documentació necessària per presentar en les sol·licituds de formació dual per a l'assignació dels alumnes a les estades en les empreses (segon incís del primer paràgraf de l'article 155.2). D'acord amb això, la Sentència recorda la seva doctrina segons la qual l'Estat, si bé pot regular la informació i la orientació d'aquest tipus de forma-

ció, ha de respectar, però, que l'Administració autonòmica organitzi com vol portar a terme aquestes tasques (STC 27/2014); c) les funcions dels equips docents del sistema de formació professional (apartats 2, 3, 4 i 6 de l'article 166); d) l'obligació de crear un consell social com a òrgan de participació en els centres especialitzats i els centres integrats de formació professional sostinguts amb fons públics que imparteixin, almenys, ofertes de graus D i E; els criteris que calia tenir present sobre la composició de l'òrgan i la distribució dels seus representants així com les seves funcions (apartats 2, 3 i 4 de l'article 203); e) l'obligació imputada a centres privats no sostinguts amb fons públics de comunicar a les autoritats públiques competents la realització d'accions formatives (incís del primer paràgraf, («con una antelación no inferior a treinta días a la fecha de inicio»); el segon paràgraf; els números 1 a 5 de la lletra a, i l'incís de la lletra c, («en un plazo no superior a dos meses desde la finalización de la acción formativa», de l'article 205.1)

Finalment, la Sentència desestima el conflicte pel que fa a la resta d'articles impugnats perquè considera que no vulneren les competències de la Generalitat de Catalunya. És el cas, per exemple, dels preceptes referits a la impartició virtual de la docència; l'estructura dels ensenyaments i els criteris de selecció dels alumnes en els centres docents (art. 25.1b, 84.1b i 96.1b; 102.1, 97.3a darrer incís, 105b i c, 154.6 i 7, 160, 117.2 i 157.3).

A l'últim, la Sentència confirma la constitucionalitat dels apartats setè i vuitè de la disposició final segona que modifiquen, respectivament, els articles 7.6 i 8.2 del RD 229/2008, del 15 de febrer, pel qual es regulen els centres de referència nacional en l'àmbit de la formació professional. Ambdós articles preveuen la intervenció prèvia i vinculant del Ministeri d'Educació i Formació Professional en els centres de referència nacional que siguin de titularitat de les comunitats autònomes com a condició per al desenvolupament d'altres activitats desenvolupades per les comunitats autònomes que es considerin adequades. Des de la Generalitat de Catalunya s'havia oposat que, per la seva naturalesa, eren previsions clarament executives. La Sentència considera, però, que la intervenció estatal qüestionada està connectada amb les atribucions estatals en relació amb aquests tipus de centres i que té per objecte comprovar la compatibilitat d'aquelles activitats amb els compromisos assumits per l'Estat i la comunitat autònoma en planificar l'activitat d'aquests centres, tant en el pla d'actuació plurianual com en el pla de treball anual. En aquest sentit, la sentència recorda que aquests centres de referència nacional són coordinats i finançats per l'Estat i que es troben sotmesos a un pla d'actuació plurianual mitjançant un conveni de col·laboració entre l'Administració general de l'Estat i l'Administració autonòmica, així com un pla de treball anual on es concreten les actuacions que cal realitzar i l'aportació econòmica de l'Administració estatal.

Per acabar, cal destacar el pronunciament del TC referit a la disposició final sisena del RD impugnat que enuncia el títol competencial habilitants de la norma, entre els quals s'esmenten, de manera expressa, els articles 149.1.1 i 149.1.30 CE. Des de la Generalitat de Catalunya s'havia invocat la doctrina constitucional reiterada (STC 111/2012, entre d'altres) que considera incorrecta la referència a l'article 149.1.1 CE en l'àmbit de l'educació per ser la competència de l'article 149.1.30 CE clarament més específica, atès que tracta directament drets educatius.

La sentència, si bé coincideix amb la tesi de la Generalitat, rebutja, però, que l'article 149.1.1 CE s'hagi de descartar com a fonament competencial del RD 659/2023 impugnat per

la necessitat de garantir el principi d'igualtat de drets de tots els espanyols en qualsevol part del territori (STC 201/2013). També confirma la correcció de l'article 149.1.30 CE com fonament competencial de la norma impugnada, ateses les competències de l'Estat en relació amb el sistema de formació professional que integra el sistema educatiu.

3. AMNISTIA PER A LA NORMALITZACIÓ INSTITUCIONAL, POLÍTICA I SOCIAL A CATALUNYA: SENTÈNCIA 137/2025, DEL 26 DE JUNY

Antecedents i contingut resolutori

La STC 137/2025, del 26 de juny, estima parcialment els recursos d'inconstitucionalitat interposats pel Grup Parlamentari Popular tant del Congrés com del Senat contra la Llei orgànica 1/2024, del 10 de juny, d'amnistia per a la normalització institucional, política i social a Catalunya (Llei d'amnistia).

Es tracta de la primera STC que es dicta sobre aquesta Llei que es va aprovar amb l'objecte d'amnistiar determinats actes tipificats com a delictes o com a conductes determinants de responsabilitat administrativa o comptable, realitzats entre l'1 de novembre de 2011 i el 13 de novembre de 2023, en el context del denominat procés independentista. En particular, s'amnistien els actes relacionats amb les consultes celebrades el 9 de novembre de 2014 i l'1 d'octubre de 2017, així com les accions de preparació i d'altres actes no estrictament relacionades amb les referides consultes.

El cert és que la Llei d'amnistia ha esdevingut la norma amb més recursos d'inconstitucionalitat interposats davant el TC. A més d'aquest recurs del Grup Parlamentari Popular que resol la STC 137/2025 objecte d'anàlisi, existeixen quinze més interposats per diverses comunitats autònomes com Madrid, Galícia, Andalusia, Comunitat Valenciana, Extremadura, la Rioja, Illes Balears, Castella i Lleó i Castella-la Manxa. En el cas d'Aragó, Murcia i Cantàbria existeixen recursos interposats tant pels seus consells de Govern com per les seves assemblees legislatives. També alguns òrgans judicials han plantejat qüestions d'inconstitucionalitat, com, entre d'altres, la Sala Penal del Tribunal Suprem⁶ o el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que n'ha plantejat, de moment, fins a tres qüestions.

Fonamentació de la Sentència

De manera succinta recordarem que la STC 137/2025 avala la legitimitat constitucional de l'amnistia i la considera compatible amb la CE, malgrat aquesta no en contingui una habilitació expressa, perquè respon a una situació excepcional i a una finalitat legítima d'interès públic. A més, el TC rebutja que l'amnistia vulneri diversos principis constitucionals,

6. En el moment d'escriure aquest apartat s'ha tingut coneixement que en data 7 d'octubre de 2025, el TC va estimar parcialment la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada pel TS en línia amb els pronunciaments de la STC 137/2025.

com ara el principi de separació de poders, la reserva de jurisdicció (art. 117.3 CE); l'obligació d'execució de les resolucions judicials fermes (art. 118 CE); el principi de legalitat penal (art. 25.1 CE); el principi d'interdicció de l'arbitrarietat (art. 9.3 CE); el dret a la tutela judicial efectiva (art. 24.1 CE); el dret a l'exercici de les funcions públiques (art. 23 CE) i la prohibició que s'apliqui la prerrogativa de gràcia als membres del Govern i al seu president anomenada «autoamnistia» (art. 102 CE).

No obstant això, la sentència declara la inconstitucionalitat per omissió de l'article 1.1 per ser contrari al principi d'igualtat en no incloure com a actes amnistiables les actuacions realitzades per particulars que haguessin rebutjat el «procés». Igualment, es declara inconstitucional, per vulneració de l'article 14 CE, el segon paràgraf de l'article 1.3 perquè permet amnistiar actuacions posteriors a l'aprovació de la Llei d'amnistia. I, finalment, es fa una interpretació conforme dels apartats 2 i 3 de l'article 13 que són, segons el TC, constitucionals sempre que permetin l'audiència de totes les parts personades davant el Tribunal de Comptes.

Com s'ha dit, és d'interès l'anàlisi dels motius invocats pel TC per justificar la seva decisió de no plantejar davant el TJUE les qüestions prejudicials sol·licitades pels recurrents així com la seva negativa a suspendre el procediment i posposar la sentència fins que es resolguin les qüestions prejudicials ja plantejades davant el TJUE (C-523/24; C-587/24; C-666/24 i C-123/25). En relació amb aquesta suspensió, el TC ja havia rebutjat aquesta mateixa sol·licitud mitjançant la interlocutòria 67/2025, d'11 de juny on havia posat de manifest: *a*) que la petició dels demandants no tenia caràcter vinculant, atès que l'únic promotor de la qüestió és l'òrgan judicial; i *b*) que la decisió de plantejament havia de ser fruit de la deliberació del Ple, després de la qual —i no abans— es podria atorgar el tràmit d'audiència, cas que es decideixi plantejar la qüestió, o expressar a la sentència les raons per les quals no és procedent el plantejament de la qüestió prejudicial.

L'argument central que empra la sentència és el de la improcedència, en general, de plantejar qüestions prejudicials en el marc d'un procés de control abstracte de constitucionalitat d'una norma nacional, com és precisament, el cas del recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei d'amnistia.

D'aquesta manera, la naturalesa del procediment que es tramita davant el TC condiciona, segons el mateix Tribunal, l'obligació de plantejar una qüestió prejudicial.

En el cas dels recursos d'inconstitucionalitat, no és necessari dilucidar si la norma és o no és aplicable, només si és vàlida constitucionalment «en abstracte» i per això, mai s'haurà de plantejar una qüestió prejudicial en aquest tipus de procediments, perquè l'objecte de la qüestió prejudicial, per contra, és determinar si la norma nacional pot ser aplicada. En definitiva, en el recurs d'inconstitucionalitat «es decideix sobre la validesa de la norma» i en la qüestió prejudicial «sobre la seva aplicabilitat».

Per contra, el TC recorda que, en els supòsits de qüestió d'inconstitucionalitat, si l'òrgan judicial dubta, de manera concurrent, tant de l'aplicabilitat d'una llei nacional (en relació amb la manca de conformitat amb el dret europeu) com de la seva validesa (en relació amb la manca de conformitat amb la CE) la prioritat en el plantejament correspon sempre a la qüestió prejudicial davant el TJUE. Així, de fet, s'ha exposat de manera reiterada pel mateix TC (entre d'altres, la Interlocutòria 168/2016 o 116/2020.)

La sentència també recorda l'únic cas fins a la data on el TC va plantejar una qüestió prejudicial que va tenir lloc l'any 2011, amb motiu de la resolució d'un recurs d'empara, i que es va resoldre a la Sentència del TJUE del 26 de febrer de 2013, assumpte Stefano Melloni, que tenia per objecte dilucidar el contingut vinculant dels drets fonamentals «quan es projecten *ad extra*», és a dir, respecte a l'actuació dels poders públics estrangers. Per tant, en aquest cas, també era necessari per a la resolució del recurs. La Sentència afirma que aquest supòsit difereix del recurs contra la Llei d'amnistia.

Per tant, el primer motiu pel qual la Sentència decideix no plantejar una qüestió prejudicial és que la petició es projecta sobre un recurs d'inconstitucionalitat on, per concepte, no hi ha una exigència d'aplicabilitat de la norma legal que impedeixi dilucidar-ne la validesa constitucional. El segon motiu és l'afirmació que la llei impugnada «està íntimament relacionada amb qüestions polítiques subjacents —arrelades a la història del nostre país i relatives a l'estructura territorial de l'Estat i a la integració de les nostres nacionalitats i regions (art. 2 CE)— que són eminentment nacionals».

Diversos magistrats van formular vots particulars i es van mostrar molt crítics amb la decisió de majoria perquè van considerar que la distinció que feia el TC, per decidir la preferència de plantejament de la qüestió prejudicial, en atenció al procediment constitucional on es plantejava el dubte de conformitat amb el dret de la UE era totalment artificiosa.

4. CONEIXEMENT DEL CATALÀ COM A REQUISIT PER A ACCEDIR A UN LLOC DE TREBALL A LA SANITAT PÚBLICA DE LES ILLES BALEARS: SENTÈNCIA 118/2025, DEL 14 DE MAIG

Antecedents i contingut resolutori

La STC 118/2025, del 14 de maig, desestima un recurs d'inconstitucionalitat interposat per més de cinquanta diputats dels Grups Parlamentaris Socialista i Sumar del Congrés dels Diputats contra la disposició final segona i la disposició derogatòria única del Decret llei 5/2023, del 28 d'agost, dictat pel Govern de les Illes Balears que eliminà l'exigència d'un coneixement determinat de català com a requisit per accedir a un lloc de treball a la sanitat pública.

En síntesi, el TC considera que la derogació d'aquest requisit lingüístic, que va passar a ser un simple mèrit, compta amb una justificació suficient de l'extraordinària i urgent necessitat que motiva l'adopció d'aquesta norma i que, a més, no afecta el dret estatutari d'opció lingüística dels ciutadans que permet adreçar-se a l'Administració de la comunitat autònoma en qualsevol de les dues llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.

Els recurrents van denunciar els següents motius d'inconstitucionalitat: *a)* un vinculat a la vulneració de l'article 86 CE per manca de pressupòsit habilitant i afectació d'un dret estatutari; i la resta de caràcter substantiu com *b)* la vulneració del règim de cooficialitat lingüística (art. 3 CE) en la sanitat pública balear; *c)* la infracció del principi d'igualtat previst a l'article 14 CE per manca de justificació objectiva de la reforma que es considera discriminatòria per raó de la llengua perquè tracta de manera pejorativa als pacients que utilitzen la

llengua catalana respecte dels què utilitzen el castellà; d) la vulneració del principi d'interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics en relació amb el mandat de protecció de totes les llengües espanyoles i el principi de no regressió dels drets lingüístics.

Per la seva banda, el Govern de les Illes Balears va sol·licitar la desestimació del recurs interposat per entendre que la norma impugnada comptava amb una justificació suficient de la seva urgència, com era fer front al dèficit de professionals de la sanitat pública originat, segons s'argumentava, per l'exigència general, com a requisit d'accés, d'un determinat nivell de llengua catalana. A més, s'afegeix que la reforma només es projecta sobre l'àmbit sanitari i que, per això, no afecta als elements essencials del dret estatutari d'opció lingüística. Finalment, es nega que la reforma sigui discriminatòria, per ser la necessitat de pal·liar el dèficit de metges una justificació objectiva que permet una diferència de tracte i es refusa igualment que existeixi un principi de no regressió enfront del legislador en l'àmbit lingüístic que no es pot identificar —per translació del dret ambiental— com a deure de conservació de la norma.

Fonamentació de la Sentència

En primer lloc, el Tribunal es pronuncia sobre la incidència de la derogació i modificació de la norma impugnada durant la tramitació d'en l'objecte del recurs. D'aquesta manera, es recorda la doctrina constitucional reiterada que afirma que en els recursos d'inconstitucionalitat, la finalitat última dels quals és la depuració objectiva de l'ordenament jurídic, la modificació o derogació de la norma impugnada produeix l'extinció sobrevinguda de l'objecte, perquè en un recurs abstracte com el d'inconstitucionalitat, no té sentit pronunciar-se sobre normes que el legislador ja ha expulsat de l'ordenament jurídic de manera total, sense ultra activitat. Aquesta regla general només té tres excepcions: la impugnació de decrets lleis per vulneració de l'article 86 CE; les impugnacions de caràcter competencial; i els recursos d'inconstitucionalitat que denuncien la infracció de l'article 81.1 CE.

Com a conseqüència d'aquesta doctrina, la sentència declara la pèrdua sobrevinguda de l'objecte del recurs en relació als motius d'impugnació de caràcter substantiu exposats abans i circumscriu l'objecte del seu pronunciament a la possibilitat de regular per Decret llei la supressió de l'exigència d'un coneixement determinat de català com a requisit per accedir a un lloc de treball a la sanitat pública.

Després de recordar la seva doctrina sobre el pressupòsit habilitant dels decrets lleis i d'analitzar la justificació oferta pel Govern de les Illes Balears, la sentència afirma que s'ha acreditat que, en aprovar i convalidar la norma impugnada, tant el Govern balear com el Parlament van valorar a) l'existència d'un dèficit creixent de professionals sanitaris en el servei públic de salut de la comunitat autònoma; b) l'augment de les llistes d'espera per a l'atenció mèdica en el servei balear de salut; i c) la conveniència de suprimir l'exigència d'un determinat nivell de català com a requisit d'accés per posar remei a aquesta situació, en convertir-ho en un mèrit.

I totes aquestes circumstàncies són suficients, pel TC, per a concloure que la motivació oferta pel Govern i el Parlament balear és explícita i raonada com a fonament del Decret llei impugnat. La sentència reforça la seva conclusió en les dades concretes aportades que fo-

namenten de manera quantitativa el dèficit de professionals sanitaris i considera que la relació que fa el Govern balear de vincular aquest dèficit amb l'augment de les llistes d'espera permet descartar qualsevol abús o arbitrarietat en l'exercici de la potestat legislativa d'urgència. Així mateix, accepta l'existència d'una connexió de sentit entre la situació descrita i la modificació normativa qüestionada que suprimeix l'exigència del català com a requisit d'accés a la funció pública sanitària com una manera per aconseguir la captació i fidelització dels professionals mèdics i la reducció de les llistes d'espera.

Finalment, la Sentència rebutja que s'afecti el dret estatutari dels ciutadans d'adreçar-se a l'Administració de la comunitat autònoma en qualsevol de les dues llengües oficials perquè la norma impugnada no fa una regulació general del règim de cooficialitat lingüística, sinó només una regulació parcial en matèria de personal pel servei de salut en concret, i per uns professionals sanitaris, els professionals de la salut, sense que es faci extensiu a la resta de serveis i professionals del servei autonòmic de salut.

5. DRET A LA LLIBERTAT RELIGIOSA DEL MENOR EN CAS DE DISCREPÀNCIA DELS PROGENITORS: SENTÈNCIA 119/2025, DEL 26 DE MAIG

Antecedents i contingut resolutori

La STC 119/2025, del 26 de maig desestima un recurs d'empara interposat per un pare, membre de l'església evangèlica, contra dues resolucions judicials dictades en un procediment de jurisdicció voluntària sobre desacord en l'exercici de la pàtria potestat comuna que van atribuir a la mare del menor —de manera exclusiva— la facultat de decidir sobre la formació religiosa del seu fill fins que aquest en tingués dotze anys, mitjançant la seva formació en valors. Igualment es va acordar, a més, excloure al fill de l'adscripció efectiva a qualsevol confessió religiosa i en conseqüència, es va prohibir al pare que portés al seu fill a l'església, que li posés passatges de la Bíblia a la *tablet* i que l'adoctrinés en la fe evangèlica.

En síntesi, el TC considera que en qüestions de formació religiosa ha de prevaldre l'interès superior del menor sobre els drets individuals dels progenitors.

Aquest pronunciament s'emmarca en el context dels desacords entre els pares a propòsit de l'educació religiosa dels seus fills, on ja existeixen decisions precedents del mateix TC com és el cas de la STC 5/2023, del 20 de febrer o la STC 26/2024, del 14 de febrer.

En aquest cas, la part recurrent denunciava que les resolucions judicials impugnades vulneraven tant el seu dret a la llibertat religiosa (art. 16.1 CE) com el dret a què el seu fill rebi la formació moral i religiosa que estigui d'acord amb les seves conviccions (art. 27.3 CE) perquè li impedié compartir, en la seva esfera privada, la seva fe amb el seu fill, acompanyar-lo a l'església i llegir-li la Bíblia. Igualment es denunciava que les resolucions judicials impugnades discriminaven al pare en favor de la mare.

El Ministeri Fiscal, per contra, va sol·licitar la desestimació del recurs per entendre que si bé les mesures judicials adoptades pels òrgans judicials limitaven els drets fonamentals del pare, ho feien, però, de manera legítima i proporcionada, perquè no era possible compaginar la formació laica rebuda pel menor fins a la separació dels seus pares amb l'ensenyament de

la doctrina religiosa professada pel pare. Es destaca especialment la situació existent durant els primers anys de vida del menor on hi havia un consens de deixar al criteri del menor quan tingués l'edat suficient, la decisió concreta de la religió que volia practicar. El canvi d'aquesta situació podia afectar la seva integritat moral i per això, el Ministeri Fiscal defensa la prevalença del principi de continuïtat, aplicable als casos d'igualtat entre les opcions.

Fonamentació de la Sentència

En primer lloc, el Tribunal posa en relleu que els drets fonamentals que el recurrent invoca al seu favor es troben relacionats de manera íntima amb els drets del seu fill menor d'edat —singularment amb el seu dret de llibertat religiosa—. Per al TC, l'estatut jurídic del menor és una norma d'ordre públic que constitueix una limitació legítima de la llibertat de manifestació de les pròpies creences mitjançant la seva exposició a tercers, encara que aquests tercers siguin els seus progenitors.

A continuació, el Tribunal recorda la seva doctrina sobre el dret dels pares a què els seus fills rebin la formació religiosa i moral d'acord amb les seves conviccions (art. 27.3 CE) continguda en la Sentència 26/2024 que va ser dictada a propòsit d'una discrepància dels pares en relació amb l'elecció d'escola pel fill menor. El TC expressa que l'article 27.3 CE esmenat es configura com una garantia institucional que protegeix els pares enfront de qualsevol proselitisme o adoctrinament ideològic estatal contrari a les seves pròpies conviccions. No obstant això, el Tribunal descarta l'aplicació d'aquest precepte constitucional per a la resolució del recurs objecte d'aquest comentari, atès que, en aquest cas, la discrepància dels pares es refereix a l'activitat religiosa en l'àmbit domèstic, fora del centre on estudia el fill menor.

Tot seguit, el Tribunal comença l'anàlisi de la vulneració denunciada pel recurrent, pare del menor, qui considera que les resolucions judicials impugnades lesionen el seu dret a la llibertat religiosa en el seu vessant de fer possible la manifestació externa de les seves creences i de fer proselitisme amb el seu fill menor d'edat perquè quan assoleixi la maduresa pugui prendre les decisions personals que estimi oportunes sobre les seves creences i valors.

El TC oposa, però, que la pretensió del pare ha de ser matisada i per això aplica la seva doctrina continguda a les STC 141/2000 i 26/2024 i del TEDH (assumpte T. C. contra Itàlia).

En primer lloc, es recorda que el dret de llibertat religiosa, en la seva dimensió externa, no és il·limitat com s'afirma a l'article 16 CE amb la previsió consistent «en el manteniment de l'ordre públic protegit per la Llei». A més, l'exercici d'aquest dret, en la seva dimensió externa, comprèn dos vessants; d'una banda, la possibilitat de manifestar les creences que desitgi i d'una altra, el dret a mantenir aquestes creences enfront tercers i a poder fer proselitisme (guanyar adeptes). Si els dos vessants s'invoquen per protegir la conducta del seu titular, sense incidència en la conducta dels demés, la protecció dispensada és plena amb l'única limitació procedent de la coexistència d'aquesta llibertat amb altres drets constitucionals.

En canvi, si els vessants d'aquesta dimensió externa de la llibertat religiosa es defensen per dues parts diferents, aquestes poden entrar en conflicte, perquè un subjecte pot defensar el seu dret a fer proselitisme i, a la vegada, l'altre subjecte a qui s'adreça, podria veure vulnerada la seva llibertat religiosa si no vol rebre informació sobre unes creences i menys encara

rebre-les com a pròpies. Aquesta perspectiva esdevé encara més intensa en relació amb els menors d'edat, que poden no compartir les conviccions dels seus pares, màxim quan les seves creences puguin afectar negativament el seu desenvolupament personal. Per tot això, el Tribunal conclou que la delimitació entre la llibertat religiosa dels pares i la dels seus fills menors ha de ser ponderada en tot cas en atenció a l'interès superior dels menors d'edat.

En aplicació d'aquesta doctrina, el Tribunal estima que les resolucions judicials impugnades van ser coherents amb el contingut de la llibertat religiosa del menor i van protegir el seu interès superior que identifiquen amb el seu lliure desenvolupament i la seva capacitat potencial d'autodeterminar-se en relació amb el fet religiós una vegada tingui la maduresa suficient.

Finalment, el Tribunal considera que no es vulnera el dret de llibertat religiosa del pare que pot continuar assistint als oficis religiosos que estimi oportuns, sense que la prohibició temporal de poder-ho fer amb el seu fill es pugui considerar desproporcionada.